

suggerències etimològiques provisionals). Vaig anotar *mòjşes* 'fruit de la moixera' a Àreu i Tor de V. Ferrera (1932-3); *mòjşa* 'fruiteta d'un arbre silvestre, semblant a la serva, i semblant també a la fruiteta del besurt', i *moixera* com a nom de l'arbre, a Boí (1968); també en altres valls del Pallars: *mòjşes* fruit de la moixera a Borén, i a la Vall de Cabdella em deien que el teixó s'alimenta de *mòjşes* en el bosc (Aiguabella, 1964); la definició de *moixa* com a 'maduixa' (AlcM) ha de ser un malentès; no estic tan segur de la identificació a les Corberes, on en el llenguadocià de Vingrau (1960) em digueren *múşes*, sense veure-les i per les poques explicacions vaig entendre la fruiteta de la boixerola (cf., però, *MÓDEGA*). Casac. va recollir *moixa* (BDC xxiv, 175), segons sembla com a nom de la moixera o *mostajo*, a l'Alt Aragó. És possible, però incert, que vingui d'això el nom de la *Cova la mòjşa* a les muntanyes de la Pna. Cast. (Alcora, 1962).

Moixera és molt més conegut: *muxera* (i abusivament *pomera borda*) 'Sorbus aria', BSerradell (*Sota Terra, Cl. Munt. Tssa. I, 24*); *Cost. Manc. I, 144*; *mo(i)şéra, muşşéra, -şera*, 'arbrust silvestre que fa com a fruit uns grans petits vermells i mengívols, com si fossin raïms', a tots els pobles de Cardós i Vall Ferrera (1932-4); *muşşéra* «arbre de fruit roig» a la Vall d'Àneu (Borén, i els NLL *Les Mòjşeres i Font de les Muşşeres* a Sorpe i a Braní), 1964; les *mòjşeres* són ben conegudes a la Vall de Boí (Taüll, 1953), on diuen que els arbres que hi ha a l'Orquera d'Aigüestortes són aurons (*alzirons*), orms, *mòjşeres*, verns --- (1972); a la baixa Vall de Boí (Llesp, 1953) m'asseguraren que ells anomenen *mòjşeres* allò que a la de Barravés diuen *faringolers*; a la Vall de Benasc menjo *mòjşes* d'una *mòjşera* en el camí de la Renclusa (1965).

Segueix per l'Alt Aragó, car n'he vistes i menjades a la Vall de Vio i cap a Gistau; a Escuaín coneixen la *muşşéra* com a arbre silvestre de fruit semblant al de la *şeroşéra*, mentre que en els parlars més castellanitatzats de la Vall de Broto, alteren la ş no cast., dient *mòşas* a Torla i *mòşera* l'arbre, allí i a Linás, i a Panticosa esmentaven el *buşardéro* que no vaig poder identificar (1965-66). En fi també a Cerdanya i Capcir: *muşşéra* «sorbier» a Er, i en aquells boscos hi ha el Roc de la *muşşéra* i en els de Vallcebollera la Devesa de les *Muixeres* (1959); tant als Angles com a Formiguera: *muşşéra, -şera*, «sorbier» (1960). Quant a la *moixera de la guilla* (*Sorbus aucuparia*), Bertoldi en recull una col·lecció de noms (en part inèdits) del Nord d'Itàlia, en *ARom. xi, 22-3*.

En el DCEC/DECH (iv, 162-4) vaig estudiar a fons també els noms catalans, i més els castellans i mossàrabs, del *Pirus Aria* (MOSTAJO) i del *Pirus* o *Crataegus Terminalis* (*mostellar*) i el *Sorbus Aria* i *Aucuparia*, dintre del quadro general dels noms romànics. Car també es troba *muştábhá*, com a nom de la servera, en l'àrab hispànic i marroquí, a partir de 961, en el Rabí ben Zaid, i en diversos botànics i geògrafs dels Ss. XI-XIII, entre ells el nostre Abenbeclarix; però sembla que no és mot pròpiament aràbic sinó una arabització del cast. *mostajo* i d'una forma *mostallo* o sem-

blant, que degué existir en mossàrab (> *muchabia PAlc.*). Encara que resta un problema gascó-basc que enterboleix la qüestió (veg. allí, 163b39ss.), vaig inclinar-me, i ara penso el mateix, a acceptar l'etimologia de Simonet (*Glos.*, 381-2) per a aqueixes formes hispàniques, derivant *mostajo*, i lleonès antic *mostalia* (a. 934) de *MUSTALIA, plural neutre del b. ll. *mustalis* derivat de MUSTUM 'most' (d'on ve també *mostalla MOSTASSA*).

I justament el que més convenç i que m'hi va decidir és el cat. *moixa* i *moixera* (junt amb l'aragonès i aranès), que han de venir paral·lelament de MŪSTĒA, adjectiu *musteus*, derivat de MUSTUM paral·lel a *mustalis*. Tenint en compte el gust de vi que, com ja testificava Plini, tenen la major part de les varietats de serva, i en particular les menys excel·lents, com deuen ser-ho les del nostre arbre silvestre; el fet era tan conegut que, segons Virgili i el mateix Plini, era costum d'imitar el vi amb el suc fermentat de les serves, i Cató ens informa d'una recepta casolana (fundada en un principi anàleg al cèlebre *similia similibus curantur*) per posar les serves en conserva amb *sapa*, o sigui vi cuit (Forcellini, s. v. *sorbum*).

DERIV.: *Moixera*, V. supra; «És lo torrent d'Aníbal; ab grans destrals y serres / li van obrint passatge deu-mil treballadors / --- / al cop dels llenyatayres arreu los arbres cauen, / los faigs y les *muixeres* són canyes que s'ajauen, / los vellaners són herbes, als peus dels dalladors», Verdager (*Canigó VII, v. 47*); cites de Bosch de la Trinxeria en el *DAG*; també Narcís Oller, que tan bé coneixia les coses de Cerdanya, va escriure «a l'ombra de les *moixeres*, carregades de rahims coralins» (*AlcM. Moixereta*).

¹ No ho confonguem amb *mugera*, que Cavanilles (II, 335) dóna com a nom de la *cagamuja*, i que convé afegir al vol. II, 396a10.

Moixa, moixada, V. *moix* *Moixada* del porc, V. *motjar* *Moixaina, moixainar*, V. *moix*

MOIXAL, m., 'petit aiguamoll, on traspua aigua de terra', derivat de *moix*, component d'*aiguamoix*, que vol dir el mateix; origen incert, potser del ll. MŪSTĒUS 'mostós, que suqueja com el most'. □ *L.º doc.:* *aiguamoix*, 1803; *moixal*, *DAG. (muxal)*.

Amb la definició «aiguamoll en els prats» localitzat a la Vall de Camprodon (Vilallonga). «Deixàrem la riera --- caminant bosc a través, enginjolant-nos, pulit a pulit, entre alzines centenàries y *moixals* impenetrables; la colla s'anà reduint ---», Marian Vayreda (*Puny. I, 4 xxiv, 373 (287)*). El meu pare s'apuntava a Bassegoda l'agost de 1898: «*moixal*: l'aigua que surt a gotes de terra, que regala per les roques, que no és bona per beure»; «La Font dels Gallecs, mena de *moixal* on l'aigua brolla sense trencar gens el seu cristall, fresca i regalada», de les seves notes de viatge de 1920 (cf. «una font que surt a flor de terra», que deu ser el mateix lloc, en el relat de 1900, *O. C. Cast.*, 527a6f., Serra de Guadarrama).

⁵⁰ «Aquella fou la causa que la Maria Anna estigués